

KWW Razem dla Raciborza
Pełnomocnik Wyborczy
ul. Pracy 21
47-400 Racibórz

1. **Prokuratura Rejonowa w Raciborzu**
47-400 Racibórz
ul. Wojska Polskiego 24
2. **Centralne Biuro Antykorupcyjne**
ul. 1 Maja 123, 40-235 Katowice
3. **Państwowa Komisja Wyborcza**
Delegatura Krajowego Biura Wyborczego
w Bielsku-Białej 43-300
ul. Piastowska 40

ZAWIADOMIENIE O MOŻLIWOŚCI POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA NADUŻYCIA ZASOBU PUBLICZNEGO O CHARAKTERZE REGULACYJNYM I WYKONAWCZYM

W imieniu Komitetu Wyborczego Wyborców Razem Dla Raciborza, pełniąc funkcję Pełnomocnika Wyborczego, zawiadamiam o podejrzeniu naruszenia przepisów prawa i możliwym popełnieniu przestępstwa przez funkcjonariusza publicznego, Prezydenta Miasta Racibórz Dariusza Polowego. Wnoszę tym samym o podjęcie stosownych działań sprawdzających pod kątem możliwości wyczerpania znamion przestępstwa dla niżej wskazanych przepisów jak i innych ujawnionych w toku postępowania sprawdzającego, a to:

- a. z art. 507 i 132 § 5 Kodeksu Wyborczego, art. 125, art. 126 Kodeksu Wyborczego art. 135 Kodeksu Wyborczego w zw. z art. 169 § 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

oraz naruszenia:

- b. **zasady legalizmu** – wyrażonej w art. 7 Konstytucji RP dotyczącej również dysponowania zasobami publicznymi. Jakikolwiek działanie samorządu musi mieć podstawę w obowiązującym prawie;
- c. **zasady jawności życia publicznego** – zakotwiczonej w art. 61 Konstytucji;
- d. **zasady odnoszącej się do prowadzenia gospodarki finansowej państwa** – wskazanej przede wszystkim w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Podkreślenia wymagają naruszenia poniższych zasad z katalogu, a to:
 - a) **zasady jawności i przejrzystości** - nadrzędnej, w stosunku do bardziej szczegółowych reguł (Art. 30);
 - b) **zasady legalności gromadzenia i rozporządzania środkami publicznymi** (Art. 42) ;
 - c) **zasady racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi** (Art. 44) ;
 - d) **zasady przestrzegania dyscypliny finansów publicznych i odpowiedzialności za jej naruszenie**, którą normuje ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych ;
 - e) **zasady bezstronnego i politycznie neutralnego wykonywania zadań państwa** wyrażonej w art. 153 Konstytucji, będącej podstawą działania służby cywilnej, jak i administracji samorządowej;
 - f) nadużycia zasobu publicznego o charakterze regulacyjnym i wykonawczym;
 - g) nadużycia zasobu publicznego o charakterze instytucjonalnym i finansowym;

- polegające na wykorzystywaniu środków oraz zasobów publicznych - stanowiących własność Miasta Racibórz oraz jego jednostek organizacyjnych, w tym spółek komunalnych - w kampanii wyborczej na urząd Prezydenta Miasta Racibórz oraz na radnego Rady Miasta Racibórz, w tym podjęcia śledztwa lub dochodzenia oraz ich ściganie.

Organy samorządowe muszą działać na podstawie i w granicach prawa. Dysponując zasobami publicznymi, powinny mieć na uwadze, że umocowane są do tego w ramach swoich kompetencji, czyli zadań o charakterze publicznym realizowanych w publicznym interesie, zgodnie z całokształtem obowiązującego prawa oraz w sposób jawny i przejrzysty.

W Polsce zgodnie z art. 7 Konstytucji: „*Organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa*”. Zasady wydatkowania środków publicznych uregulowane są w ustawie o finansach publicznych. Z jej przepisów wyinterpretować można szereg zasad a to: zasadę jawności (art. 33), w doktrynie określana też zasadą jawności i przejrzystości, oraz zasadę racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi (art. 44). Warto wspomnieć również o zasadzie przestrzegania dyscypliny finansów publicznych i odpowiedzialności za jej naruszenie, którą normuje ustawa o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Powyższe zasady w ocenie pełnomocnika wyborczego zostały naruszone.

Obok podstawowych zasad rządzących wyborami wskazanych w Konstytucji kwestie przygotowania i przeprowadzenia wyborów reguluje Kodeks wyborczy. Podmioty rywalizacji wyborczej - komitety wyborcze - muszą stosować się do reguł, które stwierdzają, że finansowanie to jest:

- jawne – art. 125 Kodeksu wyborczego,
- dokonywane jest wyłącznie ze źródeł własnych komitetu – art. 126 Kodeksu wyborczego,
- ograniczone limitami wydatków ustanowionymi dla poszczególnych wyborów - art. 135 Kodeksu wyborczego,
- połączone z zakazem przyjmowania korzyści majątkowych o charakterze niepieniężnym, poza ściśle wskazanymi w Kodeksie wyjątkami – art. 132 par. 5 Kodeksu wyborczego.

Wskazuję ponadto na **nadużycia o charakterze instytucjonalnym i finansowym**, objawiające zmuszaniem pracowników Biura Obsługi Prezydenta oraz Wydziału Promocji, a także innych jednostek organizacyjnych miasta w działania na rzecz promocji Dariusza Polowego, kandydata na Prezydenta Miasta Racibórz, co stanowi niedozwoloną korzyść majątkową o charakterze niepieniężnym.

Takie działania naruszają zasadę uczciwej konkurencji między kandydatami, zasadę równości oraz zakaz wykorzystywania publicznych środków dla celów wyborczych, co stanowi podstawę demokratycznego państwa prawa. Ponadto, opierając się na wymienionych przepisach, wykorzystywanie publicznych zasobów w kampanii wyborczej przez urzędującego funkcjonariusza publicznego podważa zaufanie obywateli do obiektywności i niezawisłości organów władzy publicznej, co może być uznane za nadużycie władzy oraz nielegalne wykorzystanie pozycji urzędniczej dla celów prywatnych lub wyborczych, kwalifikujące się do dalszych czynności śledczych i ewentualnych konsekwencji prawnych.

Podstawową zasadą demokratycznego procesu wyborczego jest stworzenie warunków dla równego uczestniczenia w nim wszystkich kandydatów i wyborców. Nieuprawnione wykorzystanie dostępu do zasobów publicznych, często związane z ich faktycznym zawłaszczeniem i możliwość ich nadużycia w trakcie kampanii wyborczej prowadzi do uprzywilejowania wybranej grupy i wpływa negatywnie na równość szans kandydatów.

Możliwość popełnienia czynu zabronionego znajduje oparcie w następującym stanie faktycznym:

Działania Prezydenta Miasta Racibórz, Pana Dariusza Polowego, mają długofalowy charakter i wykraczają poza pojedyncze wydarzenia wyborcze. Od lat obserwuje się wykorzystywanie środków publicznych na promocję własnej osoby oraz związanej z nim grupy politycznej pod pretekstem realizacji polityki informacyjnej samorządu raciborskiego. Takie praktyki, manifestujące się poprzez kampanie bilbordowe, ulotkowe oraz plakatowe, z pozoru mają na celu promowanie inwestycji i przedsięwzięć miejskich, jednak w rzeczywistości skupiają się na eksponowaniu wizerunku Prezydenta – często w

sposób dominujący, co widoczne jest na przykładzie wielkich zdjęć i napisów z imieniem i nazwiskiem Dariusza Polowego.

Przykłady takich działań, jak życzenia świąteczne, zaproszenia na targi staroci czy informacje o drobnych użyczeniach terenów miejskich przy budowie obiektów infrastruktury, gdzie głównym elementem komunikacji jest wizerunek Prezydenta, wskazują na celowe działanie mające na celu budowanie pozytywnego wizerunku osoby sprawującej urząd w oczach wyborców. Wszystko to odbywa się kosztem środków publicznych, co budzi poważne wątpliwości co do zasadności i legalności takiego postępowania. Wykorzystywanie stanowiska służbowego do osiągania korzyści wizerunkowych, a tym samym materialnych, w kontekście wykorzystania publicznych zasobów finansowych na działania mające charakter osobistej promocji, może być interpretowane jako działanie na szkodę interesu publicznego oraz nadużycie uprawnień, co wymaga szczegółowego zbadania i oceny w świetle obowiązujących przepisów prawa.

Wyjątkowe nasilenie działań promocyjnych z wykorzystaniem zasobów miejskich można było zaobserwować w okresie poprzedzającym wybory samorządowe, co szczególnie uwidoczniło się z chwilą ogłoszenia terminów wyborów oraz rozpoczęcia kampanii wyborczej. Zobowiązanie wyborcze Dariusza Polowego z roku 2018, dotyczące wprowadzenia bezpłatnej komunikacji miejskiej, stało się kluczowym elementem strategii promocyjnej jego kampanii wyborczej. Tym samym, jego wizerunek wraz z hasłem kampanijnym zaczęły dominować na bilbordach, plakatach umieszczonych na przystankach autobusowych, ulotkach oraz w gazetach finansowanych przez urząd miasta Racibórz.

Rozszerzenie kampanii na przestrzeń publiczną, taką jak szkoły, przedszkola, instytucje kultury i sportu, a nawet umieszczenie promocyjnego autobusu przy Pomniku Matki Polki, podkreśla zakres i intensywność wykorzystania publicznych środków na cele wyborcze. Ponadto, kolportaż ulotek dotyczących "taniach usług miejskich", w tym opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ceny za wodę i ścieki, których treść nawiązywała do zobowiązań wyborczych Dariusza Polowego z 2018 roku, świadczy o strategicznym i celowym wykorzystaniu miejskich zasobów w celu promocji osobistej.

Takie działania, realizowane z wykorzystaniem środków publicznych, mogą budzić wątpliwości co do ich zgodności z obowiązującym prawem wyborczym, które ma na celu zapewnienie równych szans wszystkim kandydatom i zakazuje wykorzystywania publicznych zasobów do promocji indywidualnej kandydatury. W świetle tych działań konieczne jest dokonanie oceny prawnej oraz możliwych konsekwencji dla osób odpowiedzialnych za ich organizację i finansowanie, biorąc pod uwagę normy prawa krajowego oraz zasady demokratycznego państwa prawnego.

Istotne jest zwrócenie uwagi na fakt, że każda kampania wyborcza wymaga środków finansowych, jednak zgodnie z zasadami uczciwej rywalizacji politycznej i przepisami prawa, finansowanie takich działań powinno odbywać się z legalnych źródeł, w tym ze środków własnych kandydata bądź funduszy zgromadzonych przez jego komitet wyborczy. W przypadku Dariusza Polowego, zaobserwowano jednak znaczące zaangażowanie miejskich spółek komunalnych w finansowanie jego kampanii wyborczej, co manifestuje się poprzez płatne ogłoszenia w lokalnej prasie, takiej jak „Echo Raciborza”. Takie działania mogą rodzić pytania o transparentność finansowania kampanii oraz o ewentualne konflikty interesów, zważywszy na to, że publiczne przedsiębiorstwa, dysponujące środkami pochodzącymi z budżetu miasta, wspierają ponowny wybór urzędującego Prezydenta.

Dodatkowo, wykorzystanie narzędzia elektronicznej komunikacji Vulcan, przeznaczonego do wymiany informacji między szkołami, przedszkolami a rodzicami uczniów, jako platformy do przekazu treści mających charakter wyborczy, stanowi nadużycie i odbiega od przeznaczenia tego narzędzia. Informowanie rodziców o realizacji zobowiązań wyborczych poprzez system Vulcan, który nie jest przeznaczony do celów wyborczych, może być interpretowane jako nieetyczne wykorzystanie dostępu do narzędzi komunikacyjnych szkoły dla promocji osobistych osiągnięć politycznych. Taka praktyka może budzić zastrzeżenia, podważając neutralność i apolityczność instytucji edukacyjnych, co jest fundamentalne dla zachowania zaufania w relacji szkoła-rodzic oraz dla zapewnienia, że edukacja pozostaje wolna od wpływów politycznych.

Angażowanie urzędników miejskich, w tym pracowników Biura Obsługi Prezydenta oraz Wydziału Promocji, a także innych jednostek organizacyjnych miasta w działania na rzecz promocji Dariusza Polowego, kandydata na Prezydenta Miasta Racibórz, podnosi poważne wątpliwości co do prawidłowości wykorzystania zasobów publicznych. Wykorzystanie aparatu urzędniczego do wsparcia

indywidualnej kampanii wyborczej, wykraczające poza rutynowe obowiązki służbowe, może stanowić przekroczenie uprawnień w dysponowaniu środkami publicznymi na rzecz osobistych bądź politycznych korzyści.

Niezależnie od oceny prawnej takich działań, istotne jest podkreślenie, że skala zaangażowania zasobów publicznych w kampanię jednego kandydata, jak opisano w przypadku Dariusza Polowego, wydaje się nie mieć precedensu w innych miastach regionu oraz kraju. To zaangażowanie wymaga gruntownej analizy i oceny w kontekście przepisów prawa, w tym Konstytucji RP i Kodeksu Wyborczego, które mają za zadanie zapewnić równe szanse wszystkim uczestnikom procesu wyborczego. Naruszenie tych zasad nie tylko podważa zaufanie do uczciwości wyborów, ale również zakłóca równowagę demokratycznego współzawodnictwa, co może skutkować koniecznością podjęcia odpowiednich działań prawnych.

Oprócz potencjalnej nielegalności, przedstawione działania stawiają pod znakiem zapytania moralność i etykę wyborczą, sugerując, że osiąganie celów politycznych przez nadużywanie pozycji i zasobów publicznych może być niewłaściwie tolerowane. Takie praktyki wymagają nie tylko publicznego potępienia, ale i odpowiednich konsekwencji prawnych, aby przywrócić zasady sprawiedliwej rywalizacji i zapewnić, że wybory odbywają się w sposób transparentny i uczciwy, zgodnie z duchem demokracji.

Nadużywanie zasobów publicznych, szczególnie poprzez nadmierne lub pozaprawne wykorzystanie uprawnień zarządczych nad tymi zasobami w celu realizacji osobistych ambicji politycznych, stanowi formę korupcji politycznej. Taka praktyka ma destrukcyjne skutki dla procesu wyborczego, ponieważ wprowadza nierówne warunki konkurencji, uprzywilejowując konkretnego kandydata i jego grupę polityczną. Skutkiem tego jest stworzenie nieuprawnionej przewagi dla osób sprawujących władzę w stosunku do innych uczestników wyborów. Co więcej, zaciera granice między tym, co publiczne, a tym, co prywatne, co jest nie tylko nieetyczne, ale także niezgodne z zasadami praworządności i transparentności działania instytucji publicznych.

W obliczu takich praktyk, konieczne jest podjęcie działań mających na celu przywrócenie równości w wyborach oraz zaprzestanie nadużywania publicznych zasobów na cele wyborcze. Dlatego też, zwracamy się z wnioskiem o dokładne zbadanie zgłaszanych spraw i przywrócenie stanu zgodności z obowiązującym prawem. Tylko poprzez takie działania możliwe będzie odbudowanie zaufania obywateli do procesu wyborczego oraz instytucji publicznych, a także zapewnienie, że wybory odbywają się w sprawiedliwy i transparentny sposób, gwarantując wszystkim kandydatom równe szanse i warunki do prowadzenia kampanii wyborczej. Oczekujemy, że odpowiednie organy podejmą wszelkie niezbędne kroki w celu zidentyfikowania i wyeliminowania wszelkich form nadużyć, aby proces wyborczy w Polsce pozostał wolny od korupcji i manipulacji, co jest kluczowe dla utrzymania zdrowych zasad demokracji i rządów prawa.

Prawo powinno bowiem gwarantować kandydatom startującym w wyborach równość szans i warunków prowadzenia kampanii. Kolejną kwestią jest swoboda wyboru gwarantowana wyborcom i swoboda prowadzenia kampanii wyborczej – dwa z trzech wyróżnionych w polskiej doktrynie prawa konstytucyjnego elementów zasady wolnych wyborów, ugruntowanej w art. 2 Konstytucji.

PEŁNOMOCNIK KWW RAZEM DLA RACIBORZA

.....

ZAŁĄCZNIKI:

1. Ilustracje billboardów, plakatów i ulotek.
2. Zdjęcie autobusu z promocją D. Polowego
3. Treść korespondencji do rodziców
4. Zdjęcia gazetki „Echo Raciborza”